

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adatnak vissza.
Hirdetések árszabály szerint.

A szociáldemokrata szakszervezetek tusája.

Magyarországon a szociáldemokráciának nincs talaja. Korhadó fája a magyar faj egészséges talajában sem tud életre kapni, csak férges gyümölcsöket terem. A munkások sorsának megjavítása, helyzetüknek emberesebb kialakítása csak takaró ürügye volt annak a szemérmelen, erkölcstelen egoizmusnak, mely egy minden áron érvényesülni akaró, közöttünk idegen faj hatalmát megnövelni volt hivatva. Ez amorális törekvés a becületos magyar muukásokat proletároknak, házátlan bitangoknak nevezte ki, órási pártadóival leszorította őket az életmód legalacsonyabb nivójára, ráusztotta őket lázító szónoklataival a nemzetre s a közbiztonságot veszélyeztetőleg a védtelen polgároknak.

A szociáldemokrata mihamar gyűlöletessé vált Magyarországon még azok előtt is, kik soha nem is láttak szociáldemokratát. Az a magában véve tiszteletreméltó, szép cél, melyet városonként a szociáldemokrata szakszervezetek maguk elé tűztek, hogy elősegítik párthiveiknek szellemi és szakmabeli kiművelését, hogy jogokat szereznek számukra s a szerzett jogokat megvédik, hogy kivívják a becületesebb, igazságosabb munkabért és munkaidőt, hogy a munkásoknak eddig türhetetlen életföntartási viszonyait rendezik, mindez csak szemfényvesztő ígélet maradt arra célozva, hogy a gondolkodni nem tudó éretlenebb munkásság ezreit vele összefogdossák.

A szakszervezeti életnek, a maga szabados, korlátolatlan, fegyelmezetlen s csak a vezérek fizetését biztosító ténykedéseivel nem lehetett más folyománya, mint a munkások személyes jellemének elaljasodása, romlottsága, kicsapongása, pénzsomj, minden tekintély iránt való közömbösség, léha semmittevés, papgunyolás, istenkáromlás, az emésztő munkákban való romlás, elkeseredés, brutalitás és alkoholizmus. Ily eredményekkel fönmaradhat-e sokáig emberi szervezet? Ha még oly vaserővel tartja is vissza egy ideig a pártterrorizmus az embereket, az erkölcstelen alapon épült kártyavárnak össze kell omlania.

A magyarországi szociáldemokrácia annyira a pusztulás, szétesés útján

van már, hogy azt a memorandumot, mit Jászai Samu szerkesztésében Andrassy elé vittek, nem nevezhetjük másnak, mint a haláltusa végső hűrgésének.

Az államhatalom nem nézhette tétlenül azt a szédületes slendriánságot és lelkiismeretlenül zsaroló gazdálkodást, mit a szakszervezetek anyagi ügyeinek kezelésében a vezérek és párttitkárok elkövettek, egymásután feloszlatta a különböző szakszervezeteket s a jövőre nézve is a legerősebb rendszabályokról gondoskodik, hogy a népbutítás és néplázítás eszközeivel a szegény munkásnépből ki ne csikarhassák az óriási pártadókat.

A szociáldemokrata vezérek a szakszervezetek feloszlátásában nem a munkásnépet, nem a párthiveket féltik, hisz azokat sohasem segítették úgy, ahogy a becület és a pártadó aránya követelte volna, hanem féltik a pártkasszát, féltik a zsebükét, féltik a koncot.

Amint megtudták a beavatottak, hogy a kormány ezentul szigorú ellenőrzést fog gyakorolni a szakszervezetek összes belügyei fölött, akiknek vaj volt a fejükön elillantak, a vakmerőbbek pedig, vagy nevezük őket úgy, ahogy megérdemlik, a szemtelenebbek, oda álltak a miniszter elé és Jászai Samu meg Grosszmann Miksa vezérletével megfenyegették a magyar nemzetet, ha őneki le merik vágni a körmeiket, ha hurkot mernek dobni az ő becses, féltett nyakukba, hát titkosan fogják szervezni a munkásságot, titkosan fogják kezelni a pártadót.

Hát erre mit szóljunk?

Elkopott már a szociáldemokráciának foga a sok fogcsikorgatásban. Fogatlan, erőtlen anyókák után még a párthivek sem futnak, bár milyen boszorkányos titokzatossággal bolondítsa őket.

Ezért nevetett Andrassy is a memorandum fölött.

Bácsmegeye február hóban.

A bácsbodrogvármegyei közigazgatási bizottság f. hó 6-án d. e. 10 órakor tartotta meg szokásos havi ülését, mely ez alkalommal sok fontos tárgy közbejötté miatt szokatlanul sokáig tartott. Jelen voltak: Fernbach Károly főispán, Mihajlovits Kornél vármegyei főjegyző, dr. Pavlovits Simon tiszti főorvos, Popovics Aurél kir. főügyész helyettes, Sztankovits György műszaki taná-

csos, Skultáty Ferencz árvászéki elnök, dr. Mikosevics Kanut főügyész, Popp György pénzügyigazgató, báró Vojnits István, Molnár Károly, Latinovics Pál, Szemző István, Szemző Gyula, Karácsosy Gyula és Wálient Sándor jegyző.

Fernbach Károly, megnyitván az ülést, örömmel üdvözli Popp György pénzügyigazgatót miniszteri tanácsossá történt kinevezése alkalmából, mit a közigazgatási bizottság tagjai egyenkint is megtesznek. Következnek a szokásos jelentések

Alispán jelenti,

hogy a rendezett tanácsu várossá alakult Magyarakanizsa községet illető árvavagyony, a vármegye gyámpénztára által folyó hó 1-én a nevezett város kezelésébe adott át.

Főorvos jelenti

hogy az általános egészségügyi viszonyok február folyamán az előző év hasonló időszakához viszonyítva kielégítőek voltak, amennyiben e hónap kedvezőtlen időjárása mellett is a közmozgalom a rendes kereten túl nem terjedt. A légző szervek szokásos bántalmain kívül, — melyek e hóban az észlelt megbetegedések legnagyobb kontingensét alkották — a fertőző kórok a rendszerinti mértéken alul merültek fel, amennyiben a hagymáz és a vörheny jelentékeny apadást mutattak; némi csekély emelkedés csak a roncsoló toroklob és a kanyarónál volt megállapítható. Fellépett nevezetesen: 1. a roncsoló toroklob 27 községben, megbetegedett 281, meggyógyult 199, meghalt 12, gyógyulás alatt maradt 30; 2. a vörheny 12 községben, megbetegedett 167, meggyógyult 105, meghalt 28 s ápolás alatt maradt 34; 3. a kanyaró 5 községben 30 beteggel, akik közül 2 meghalt, 17 meggyógyult s 11 ápolás alatt maradt; 4. a hagymáz 7 községben 33 beteggel, akik közül 13 meggyógyult, 6 megbalt s 14 ápolás alatt maradt. — Dr. Kuptsok Tivadar Sámuel kizsácsi községi orvos kézi gyógyszerészartartására engedélyt nyert.

Főmérnök jelenti,

hogy a törvényhatósági közutak állapota kielégítő. Az 1909. évi fentartási kavics szállítása egyes utszakaszokon megkezdődött. Az állami beruházási hitel terhére engedélyezett s az engedélyezett s az elmúlt évben be nem fejezett utépítések közül a kerény—topolya—zentaitörvényhatósági közut 18.58—29.01 km. szakaszán Kossutfalva és Topolya között a közszállítás ismét megindult. A folyó évben kiépítendő törvényhatósági közutak közül a bács—zsabalya—íteli közuton Sajkásszentiván és Titel között a kőanyag szállítása nagy erővel folyik. Az apatin—gombosi közut szilágyi—szond—gombosi rév közötti részén a földmunka nagyrészt elkészült, a kőanyag szállítása iránt pedig az intézkedések megtétettek, mely intézkedés azonban csak a gombosi dunai kompforgalom megnyitása után lesz végrehajtható.

A megállapított utépítési program szerint folytatólag 1909. évben kiépítendő törvényhatósági közutakon a helyszíni bejá-

csorával egybekötött ünnepélyel emlékezik meg március idusáról. Műsor: 1) Himnus, éneklő a dalárda. 2) Ünnepi beszéd, elmondja dr. Hirth Ferenc. 3) Szózat, éneklő a dalárda. 4) A hazáról, szavalja Spielvogel Gizike k. a. 5) Napnyugatról napkeletre, éneklő a dalárda. 6) Czinika Panna, szavalja Pogány Ilonka k. a. 8) Tavasz elmúlt. Lányi Ernőtől, éneklő a dalárda. 9) Háborus dal, szavalja Szarvas Zsuzsika k. a. 10) Talpra magyar. Csataadal. Riadó. Éneklő a dalárda. Az ünnepély az Ambil-szálló termeiben lesz megtartva.

— **Halálozás.** Ozv. Gärtner Sándor katymári plebános édes anyja, tegnap meghalt. Temetése holnap délután lesz.

— **Laikus husvizsgálók vizsgálja.** A vágóhídon ma vizsgálták meg azon laikusokat, akik a husvizsgálói tanfolyamot halgatták, hogy mint laikusok is teljesíthessék a husvizsgálatot. A vizsgáló bizottság elnöke Reneczeder főállatorvos, előadója Hutya, vágóhídi állatorvos volt. A főispán Bartha tisztiorvost nevezte ki tagul a vizsgáló bizottságba.

— **A betegsegélyző végrehajtói.** A betegsegélyző díjait az állami adók módjára végrehajtási uton is behajthatják. A végrehajtást azonban a városi adóhivatal, a végrehajtók nagy elfoglaltsága miatt nem igen végezheti, ami a betegsegélyzőre baj azért, mert a járulékok nem folyván be, pénzhány miatt kötelezettségét nem teljesítheti. Hogy ezen a bajon segítve legyen, Bíró Károly dr., polgármester, a betegsegélyző pénzeszedőt, Horváth Mátyást és Nojesek Gézát ideiglenes fizetés nélküli végrehajtókká nevezte ki, s őket az adóügyi főnök rendelkezési körébe osztotta be.

— **A vidéki hírlapírók** bács megyei választmánya Zomborban, szokásos pénteki értekezletén elhatározta, hogy mint a zombori s a megyei sajtóirodának képviselője megkeresi az összes fővárosi lapokat, hogy tudósítókát ezentúl nála keressék. A sajtóiroda vezetésével pedig Kemény János al-elnököt bízzák meg, kire címzendők az összes erre vonatkozó megkeresések.

— **Választás.** Osonoplya községben egy községi jellegű új kisdudóvoda szerzetett, mely óvodához Koncek Róza okl. óvónő lett megválasztva.

— **A zombori kath. legényegyesület** vasárnap délután fél 6-kor tartotta második bűnti felolvasó estélyét. Ez alkalommal is nagy közönség jött össze, mely mind végig feszült figyelemmel és érdeklődéssel hallgatta végig az ügyesen összeállított programot. Elsőbb Vass Ilonka k. a. remek zongorajátékában gyönyörködött, ki összes előirt darabjait (Donizetti Lucrecia Borgia, operarészlet — Magyar népdalok Rákóczy kesergő) valóságos cigányos bravúrral játszotta le. Azután Vértessy Károly felolvasását élvezte, ki Coney Islandot, Amerika legnagyobb mulatóját mutatta be több szemképráztató jelenetet ábrázoló vetített kép kísérete mellett. Végül Csik Imre egyesületi tag lelkiismeretes tanulmányra valló szavaltatán épült (Francois Coppee „Kovácsok sztrájkja”). — Este a zombori Rákóczi asztaltársaság szűk körű társasvasora után Vértessy Károlynak, mint diszelnökének s a kath. legényegyesület kezdetől fogva legőszintébb barátjának és jótévőjének arcképleplezését ünnepelte. A nagy meglepetés, melyet Buday Gerő lelkes üdvözlő beszéde még fokozott is, nagy örömet okozott az ünnepeltnek, ki megható szavakban fejezte ki hálás köszönetét.

— **Ertesítés.** A „Szabadka” című temetkezési egyesület évi rendes közgyűlése a délvidéki és közigazgatási bank hivatalos helyiségében folyó évi március hó 28-án délelőtt 10 órakor fog megtartatni. Az egy-let tagokat ez uton is meghívja az Elnökség.

— **A zombori ügyvédi egyesület** 1909. évi március hó 13-án napján délután hat órakor a „Csitaonica” külön termében tartja rendes közgyűlést. A közgyűlés tárgyai: 1) A választmány évi jelentése. 2) A számvizsgálók jelentése. 3) Költségvetés megál-

lapítása. 4) Tisztújítás. 5) Felirat az ügyészi gyakorlat tárgyában. 6) Esetleges indítványok. A közgyűlést társasvasora követi.

— **Elveszett.** A vasutól a Damjanich utcába menet elveszett egy asztaldíszítő, suprikázott futóka (millieu). A megtaláló kéri, adja át a futókat Vesztermayer Matild vasuti pénztárosnőnek, a jegykia-dásnál.

— **Lehet-e a volt rab községi előjáró?** Egy vidéki községben egy 18 éves korában fogházbüntetést kiállott s ma már ötven éves egyént községi előjárónak jelölték. A belügyminiszter a felebezés elutasításával kimondta, hogy az illetőt községi előjáróvá meg lehet választani, a virilisták névjegyzékében azonban még akkor sem vehető fel, ha erre az adófizetésbeli képessége fel is jogosítaná.

— **Megkerült subalopó.** Miatov Milán, tempai lakos kocsijáról, az egyik halasi-uti körsmában lelopták 40 koronát érő subáját. Feljelentése alapján a csendőrség megindította a nyomozást s a tettest sikerült is neki Kovács István, munkanélküli tolvaj személyében kézrekeríteni, aki most az ügyészség fogházában várja büntetését.

— **Sztipics Jenőt szabadon bocsátották.** Megirtuk, hogy Sztipics Jenő, közep-tavankuti körsmárost letartóztatták, mert egyik garázda vendégét, Tumbász Józsefet agyonlőtte. Minthogy alapos okok arra engednek következtetni, miszerint Sztipics Jenő önvédelemből használta lőfegyverét, az ügyészség Sztipics Jenőt szabadon bocsátotta.

Kölcsönkönyvtár! — Kölcsönkönyvtár!

Legújabb és a legjobb modern hazai és külföldi írók műveiből álló magyar **= KÖLCSÖNKÖNYVTÁR. =** Előfizetési ára egy hóra . . . 1 korona. Kicsérölés naponta bármely időben.

Heumann Mór könyv-, zenemű-, papír- és irodalmi cikkek kereskedése Szabadkán, Főter (a Szentháromsággal szemben). A legújabb zeneművekből és szépirodalmi munkák újdonságaiból állandóan nagy raktár.

INNEN-ONNAN.

Ez a jelenet egy bíróságnál történt. Megkacagatták a teremben levőket. Egy paraszt embert vádlóként hallgattak ki.

— Mi a foglalkozása? — kérdezte a bíró.

— En — ütődött meg a jámbor paraszt, — én nem foglalkozok kérem semmit. Nem vagyok én végrehajtó.

— Azt kérdezem, hogy mi a mestersege?

A paraszt egyet rántott a dolmányán és büszke önérettel mondta:

— Nincs mesterségem. Nem vagyok mesterember, de azért nem cserélek én egy mesteremberrel se.

— Azt akarom tudni, — mondta idegesen a bíró — hogy miből él?

Reggelre szalonnát eszek hagymával, délbe levest meg tésztát, mert a husfélént nem igen kedvelem, este meg leginkább is csuszpejzot eszek. Ebből élek, de azért elég jól megélek belőle. Jobban mint az urak.

Zenekedvelők figyelmébe ajánlom!

Most jelent meg Fučík, „És ha hallgat a cigány” remek dal zongorára és énekre, ára 2 korona.

Gerő-féle kis zeneműtárban eddig megjelent 147 féle, kuplók ének és zongora darabok, tánc és sok más gyönyörű kabaret számok, egy-egy zenemű ára 20 fillér.

10 darab zenemű vegyesen csak 80 krajcár.

Dohányzók figyelmébe ajánlom szivarka hüvelyeimet:

Valódi Francia varet, egészségre nem ártalmas, „Tercerillas” és „Togó” olnevezéssel, ára 100 drb 24 fillér, 1000 drb vételnél 2 korona.

Szépirodalmi újdonságok és zeneművek nagy választékban a n. é. közönség rendelkezésére állanak

KRÉCSI A. NÁNDOR

könyv- és papirkereskedésében SZABADKÁN, Deák-utca, Kiskápolnával szemben.

SZÍNHÁZ.

Hamlet.

A művészet igazságával felfogott Hamlet, mely az életet a maga valóságában a művészet természetes szépségével szövi körül és teszi erőteljesebbé, ez Pethes Hamletje. Hamletet érvényre juttatja úgy, hogy a királyfi egyéniségében az általános emberi összhangzatosan domborodjék ki. Pethes művészetének nagyságát emeli, hogy a tragédia kezdetének miszticizmussal csak azért alkuszik meg, hogy a valóságot később annál inkább érvényre emelhesse.

Makrancos hölgyek.

Vasárnap este láhattuk, hogy Pethes színjátszó művésze a vigjátékban is mily remekül érvényesül. Shakespeare „Makrancos hölgy”-e ment. Petruccio szerepében Pethes kiváló alakítást nyújtott, gyönyörköd-tetett mindenkit, a kinek van érteke az igazi, nemes művészet iránt. Kár, hogy közönségünk nem mutat fogékonyságot az ilyen előadások iránt, inkább érdeklődik a léha, modern dolgokért. — sok üres páholyt látunk. A mieink közül csak Markovich Margit érdemel dicsőítést, ki nemcsak tudta, de át is értette szerepét, míg a többi nagyon silány keretet képezett a kiváló művész körül. A rendezés hiányos volt, a szegediek patricius háza ugyancsak szegényes képet nyújtott.

Műsor:

Kedd: Táncos huszárok.

Szerda: „ ”

Cütörtök: Aranykakas.

Péntek: Tatárjárás.

Szombat: Casanova.

SPORT.

A megsemmisített football mérkőzés.

— A „Bácska” sz. a. c. győzelme. —

Délmagyarország kerületi bajnokságért, melyet a Magyar Labdarúgó Szövetség a múlt évben irt ki a vidéki football játék fejlesztése céljából, városunkból a „Bácska” Szabadkai Athletikai Klub is beneveztetett s színeit oly sikerrel vitte a küzdőtérre, hogy valamennyi ellenfelét legyőzve, az őszi fordulóból hat ponttal győztesként került ki.

A Szegedi Athletikai Klub azonban, nem tudván bele nyugodni vereségébe, megfelebbezte a mérkőzés jóváhagyását azért, mert a „Bácska” egyik játékosja nem volt szövetségileg igazolva.

A szövetség tanácsa e felebbezésnek helyt adott, s új mérkőzést rendelt el, ami ellen viszont a „Bácska” felebbezett a szövetségi közgyűlés elé.

A szövetség e hó 6-án tartott közgyűlésén vette tárgyalás alá az ügyet, s a „Bácska” képviselőjének felszólalása és okfejtése után; — dacára, hogy a tanács elutasító véleménnyel terjesztette a jelentést a közgyűlés elé; — a felebbezésnek helyt adott, s a szegedieket óvásukkal és kifogásaikkal elutasította.

A szegediek tehát, ha győzni akarnak, mégis csak kénytelenek lesznek a porondon keresni a dicsőséget, mert ime kerülő, diplomáciai uton nem juthattak hozzá.

A „Bácska” csapatán áll most már, hogy ez eddig szerzett győzelmet és első-séget továbbra is megtartsa, s a dicsőségnek feléje hajló pálmaágát végleg megszerezze.

A Bácskai Napló-nak

azok a legjobb barátai, akik nemcsak akkor hívatkoznak rá, amikor valamely közleményről van szó, hanem akkor is, amikor HIRDETÉSEI ALAPJÁN bevásárlásukat eszközlik. :-:

rás a lefolyt hóban a bács—zsablya—titeli közut Urszentiván és Osóvé közötti szakaszán Petracsik Ferenc miniszteri műszaki főtanácsos vezetése mellett az összes érdekeltek közbejötté mellett kedvező eredménnyel megtartott.

A temesvári pósta- és táviráda igazgatóságának átiratai szerint Sajkás-Szentivánon táviráda rendeztetett be, mely február 2-án adatott át a forgalomnak, Szabadka Sándor nevű külvárosában pedig február hó 21-én póstai ügynökség lépett életbe, melynek kézbesítési kerületébe Sándor nevű külváros tartozik.

A kereskedelmi miniszter Ujvidék és Pétervárad közt építeni szándékolt közuti dunahídra vonatkozólag Ujvidék szab. kir. városa által bemutatott műszaki műveletet a hid építését megelőzőleg tartandó helyszíni bejárás céljaira alkalmasnak találta és annak alapján az érdekeltek s a zombori m. kir. államépítészeti hivatal bevonásával március hó 11-én Szántó Albert min. tanácsos vezetése mellett rendelte azt el.

Fő-állatorvos jelenti,

hogy az állategészségügy állása február hóban némi hanyatlást mutat. A fertőző betegségek közül a lépfene 2, a sertésorbáncz 1, a sertésvész 4 községgel szaporodott. A lépfene tehát jelenleg 3, a veszett-ség 3, a takonykór 1, a rühkór 1, a sertésorbáncz 4, a sertésvész 9 községgel szerepel.

Kir. főtanfelügyelő jelenti,

hogy a kultuszminiszter Kardos Borbála okleveles tanítónőt a monostorszegi állami népiskolánál ujonnan szervezett állásra, Fijátovics Péter okl. tanítót pedig a sajkás-györgyei volt katonai határőrvidéki községi népiskolához rendes tanítói minőségben kinevezte.

Csonoplya községben egy új községi jellegű kisdodova szerveztetett mely ovodához Koncsek Róza okl. óvónő lett megválasztva. Kerény községben az egyik népiskola életveszélyes voltánál fogva hatóságilag becsukattott és a szóban forgó tanterem bérlet utján más épületbe helyeztetett át.

A múlt hónapban meglátogatta a csonoplyai és gádori római kath. a turjai gör. keleti a nádaljai és csurogi közjelleű népiskolákat, továbbá a gádori, turjai, nádaljai, és csurogi községi ovodákat, összesen 40 tantermet. Ez alkalmakkor azt tapasztalta, hogy a gádori római katolikus népiskola III. és IV. osztályában a tanítási eredmény nagyon gyenge és hogy ezen iskola nincsen a törvény által előírt módon felszerelve; a községi jellegű ovoda elhelyezése pedig törvénybe ütközik, mivel csak egy szűk, alacsony és sötét játszóterme van.

A turjai gör. kel. népiskolánál az egyik tanterem elhelyezése rossz, két osztályban a magyar nyelvű tanítási eredmény nem kielégítő és hogy a felszerelés hiányos. A nádalja községi ovodánál az óvónő magyar nyelvi oktatóképessége csekély. A csurogi községi jellegű népiskolánál 3 tanterem a magyar nyelvet oktatóképességgel nem bírja, három tanterem és a központi ovoda elhelyezése nem megfelelő és az iskola rendtartás és felszerelés fölötté hiányosnak találtatott.

A nem állami tanítók fizetéseinek rendezésére a múlt hóban 12817 kor. eddigelő összesen évi 149.673 kor. államsegély folyósítottatott.

A kir. ügyész jelentése.

A felügyelete alatt álló zombori kir. törvényszéki fogházban a rend és tisztaság példás, a felügyelet és biztonság kifogástalan, szökési eset nem fordult elő.

Az egészségi állapot jó, ragályos betegség nem fordult elő, az elmúlt hóban a fogház korházában egy letartóztatott sem állott gyógykezelés alatt.

Az élelmezés, mely ugy a kir. fogház-felügyelő, mint a fogház orvosa és általam is a szabályok értelmében szigorúan ellenőriztetik, kifogástalan, szerződészerű, panasz miatt a nem tétetett.

A fegyelem szigorú, fegyelmi büntetés

a múlt hó folyamán az őrség körében, mint a letartóztatottaknál nem szabattott ki.

A zombori kir. törvényszéki fogházban a múlt hó folyamán 42 letartóztatott volt elhelyezve és pedig 1. Jogérvényesen elítélt: elzárva: fogházra 8, börtönre 24, fegyházra 1. 2. Felebbezés alatt álló vizsgálati fogoly 1. 2. Elítéletlen vizsgálati fogoly 8.

Az 1909. évi február hó utolsó napján a létszám 41 főből állott, míg a múlt hó végén 42 volt, s így a havi zárnap szaporodást nem mutat.

A zombori kir. törvényszéki fogházból a múlt hó folyamán az országos fegyintézetbe, vagy a kerületi börtönbe egy letartóztatott sem szállítottatott, feltételes szabadságra senki sem bocsájtattott. A fogház szabályszerűen és teljesen fel van szerelve, a letartóztatottak osztályozása az építési viszonyoknak megfelelően keresztülvitetett, s általában a fogház kezelése jó és szabályszerű. Az apatini, hódási, kulai kir. járás-bírósi fogházakban ugy a rend és tisztaság, mint a fegyelem és közbiztonság kifogástalan. Rebmunkák után múlt hó folyamán az államrésére 27 korona, 68 fillér a rabok részére pedig 40 korona 56 fillér jövedelem folyt be.

A sajkás kerület bajai.

— Csendőrök a kerületben. —

Csak nem régen volt, hogy a Sajkás-kerületbe kirendelt csendőrséget és katonaságot a kerületből visszarendelték. Es ime most ujabban még nagyobb számban rendelkeznek ki csendőrséget az amugy is szegény nép nyakára.

Az első kirendelésnek oka az volt, hogy féltek a zavargásoktól, mert a sajkás réteket a községeknek ítélte oda a felsőbb bíróság, nem pedig az egyeseknek. A nép azonban nyugodt maradt, minthogy nyugodt ma is.

Zsablyán és Csurogon nyolcvan csendőr lesz elszállásolva, és pedig ötven gyalog és harminc lovas csendőr. A többi sajkás községek egyenkint 30-30 csendőrt kapnak ajándékba. A szám tehát elég nagy és a községeknek nem kis költségbe fog kerülni eltartásuk. Zsablyán és még néhány községben barakokat építenek a csendőröknek.

A községi előljárók semmit sem tudnak afelől, hogy tulajdonképpen mért is kaptak csendőröket. Némelyek szerint talán azért, mert a peres földeket nem sokára bérbe adják s a zavargásoktól tartanak. Valaki ugyanis ilyen irányban tett jelentést a felsőbb hatóságoknak. Pedig a tény az, hogy a lakosság már megnyugodott abban, hogy a földek továbbra is a községek tulajdonát képeznek.

Vannak, akik a nagy kirendeltséget a kitürenoő háborúval hozzák összefüggésbe. Az esetleges szerb izgatásoknak vennék elejét a csendőrök. Reméljük azonban, hogy nem lesz háború, s így izgatástól sem kell tartani.

HIREK.

Munkaközvetítés.

Fütanonközvetítés. Az uvidéki iparosmesterekhez négy évi teljes ellátásra díj nélkül közvetít és elhelyez az Ujvidéki Keresztény Szociális Egyesület.

— Tisztelgés a vármegyei főispán-nál. Az összes bácsmegeyi állami és megyei hivatali főnökök tegnap tisztelgtek Fernbach Károly főispánnál s azon alkalomból, hogy épen az ő fáradhatatlan közbenjárására emelték a bácsmegeyi állami tisztviselő lakbérét, egy 256 aláírással, fényesen kiállított albumot adtak át neki. A tisztelgőket Popp György, min. tanácsos pénzügyigazgató, mint legidősebb s legnagyobb méltóságban lévő hivatali főnök vezette, ki az ünnepelhez lelkes beszédet intézett.

— Zundl Péter prépost-kanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő tanügyi körutra indult. Ez az útja körülbelül egy hónapig tart, mely alkalommal meglátogatja az egy-

házmegye mindazon népoktatási intézeteit, melyeket eddig meg nem tekinthetett. Ezzel a körutal a főtanfelügyelő az egyházmegye összes iskoláit megismeri.

— Az Orsz. Kath. Szövetség egyházmegyei elnökévé dr. Horváth Győző kanonok, egyházmegyei titkárává pedig Eördögh Elemér bácsujfalusi plébános választattak meg.

— A főigazgató Szabadkán. A szegedi tankerület főigazgatója, Szele Róbert és Németh, miniszteri biztos ma Szabadkára érkeztek és néhány napig itt is maradnak, hogy a szabadkai főgymnáziumot felülvizsgálják.

— Egyházmegyei hírek. Werner Mihály a futaki plébánia ideig. adminisztrátorává kineveztetett. Almási Miklós Kecelre küldetett káplánként.

— Az ipartestület közgyűlése. Tegnap kellett volna megtartani a szabadkai általános ipartestület közgyűlését. Minthogy azonban a tagok határozatképes számban meg nem jelentek, a közgyűlést e hó 14-én tartják meg, melyen a megjelentek, tekintet nélkül számukra, határozatképesek.

— A központi választmány ma délelőtt Biró Károly dr., polgármester elnöklelete alatt ülést tartott, melyen a jövő évi választók összeírásának előmunkálatait állapították meg.

— A D. M. K. E. közgyűlése. Lenn a végeken, közvetlen Belgrad felett, ahol a slavon dombok összeülekeznek a magyar földdel: Ujvidéken tartja meg évi rendes tisztújító közgyűlését április hó 12-én a Dél-magyarországi Magyar Közművelődési Egyesület. A magyar kultúra ünnepe lesz ez a nap és Balla Aladár dr. főispán és Demetrovics Vladimir dr. polgármester mindent elkövetnek, hogy a magyar közművelődési egyesület fényes lefolyásúnak ígérkező ünnepe minél jobban sikerüljön. A közgyűlésen választják meg a D. M. K. E. új elnökét, tisztikarát és igazgatóságát, valamint letárgyalják a zárószámadást és költségelőirányzatát.

— A földmivesiskola március 15-éje.

A földmivesiskola ifjusága f. évi március hó 15-én, a tanári kar vezetése mellett hazafias ünnepélyt rendez. Az ünnepély kezdete délután 3 órakor. A műsor következő: 1. Himnus. Eneklí az ifjusági énekkar. 2. Talpra magyar! Petőfi Sándortól. Szavalja Tóth Sándor II. éves növ. 3. Talpra. Eneklí az ifjusági énekkar. 4. Unnapi beszéd. Tartja Branyicky Géza s. tanár ur. 5. Kossuth Lajos azt izente, éneklí az ifjusági énekkar. 6. A rab. Szavalja Emődi A. I. éves növ. 7. Tavasz elmúlt... Eneklí az ifjusági énekkar. 8. Sztrecsuri piros virágok. Rákosi Viktortól. Felolvasás, tartja Neumann Sándor II. éves növendék. 9. Lengyel himnusz, éneklí az ifjusági énekkar. 10. Vándor Madár. Abrányi Emiltől. Szavalja Haller Lajos II. éves növ. 11. Nemzeti zászló. Eneklí az ifjusági énekkar. 12. Előre. Tóth Kálmántól. Szavalja Szépvölgyi Hugó II. éves növendék. 13. Hunyadi induló. Eneklí az ifjusági énekkar. 14. Hazádnak rendületlenül. Abrányi Emiltől. Szavalja Péter János II. éves növendék. 15. Szózat. Eneklí az ifjusági énekkar.

— A magyar asztaltársaság közgyűlése. A magyar asztaltársaság tegnap délután tartotta, Sztantics Károly elnöklelete alatt, ez idei rendes közgyűlését. Elnök megemlékezik néhány szóval az egylet 30 éves fennállásáról mely idő alatt tegnap tartotta 29-dik közgyűlését. A számadások tudomásul vétele után a választás kezdődött meg, melynek vezetésére Sipos Dezsőt, szavazatszedőnek Kelemen János és Petonszky Ferencet küldi ki a közgyűlés. Megválasztottak alelnöknek egyhangulag Gál Péter; választmányi tagoknak: dr. Bölts József, Kopunovics Lajos, Majláth Gergely, Polyákovics Rókus, Sipos Dezső, Zelics Lajos. Számvizsgálóknak Antunovics János, Gajdos Károly, Klein Ignác. Elhatározta a közgyűlés, hogy az idei tanévben a négy arany jutalomdíjat a polgári iskolai tanulóknak adja ki.

— Március 15. Bácsalmáson. A Bácsalmási Dalárda folyó hó 14-én este halva-

Harmadik kör, 698. házszám alatt,
Magas-utcában

három szoba, konyha, kamra,
nagy udvarral, kerttel

május elsejére kiadó.

Tudakozódhatni: Plébánia-utca
193. házszám, II. kör, szentgyörgyi
templom mellett Győri István
cipésznél. 760-3-1

Hirdetéseket
jutányos áron felvesz
lapunk kiadóhivatala

Rákóczi-utca 20. szám.

Korcsmárosok és bortermelők
figyelmébe!

Az elsején életbe lépett új bortörvény
értelmében minden szőlőtulajdonos,
aki borát el is adja, minden korcs-
máros „Bornyilvántartást“ köteles
:: :: :: :: vezetni. :: :: :: ::
Ezen nyomtatvány a „Bácskai Napló“
kiadóhivatalában, a miniszteri ren-
delet által megállapított mintában
:: :: :: beszerezhető. :: :: ::
Kereskedőknek bizományba ad a
:: Szent Antal nyomda-vállalat. ::

Telefon-szám 369.

GÖRÖG ANDRÁS
villanyberendező műhelye

o Szabadkán, o

V. kör, Köteles-utca 249-ik számú saját házában.

402-106-78

Vizvezeték- és fürdőberendezések
a legújabb rendszer szerint.

Javítások gyorsan és szakszerűen
több évi jótállással.

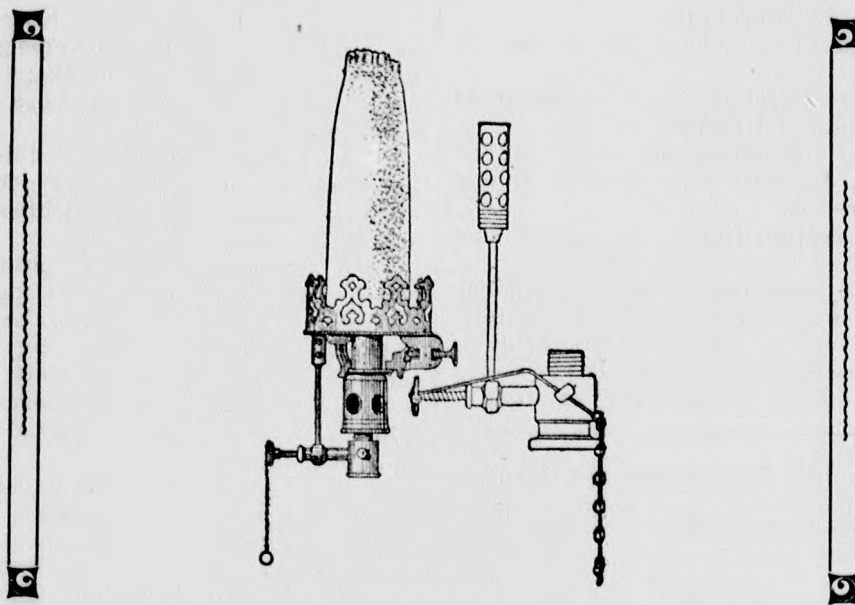
Költségjegyzék díjmentes gyári áron.

WEISZ JÁNOS ANTAL

villany-, gáz- és vízvezeték-felszerelési műhelye és üzlete

SZABADKÁN, Eötvös-utca, Csillag-ház.

Villanyfelszerelési cikkek.

Vizvezeték-, fürdő- és klozet-berendezések.

Költségvetés ingyen. ➡ ➡ Gyári árok.

18-91

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és Kereskedőket.

Abrasic Mihály és Társai

bádogos. Szabadka, I., Kölesey-utca 254.

Balázs Piri Kálmán

szijgyártó és nyerges. Szabadka, VI.
kör, Halasi-ut 210. szám.

Csajkás Lajos

órák és ékszerész. Szabadka, VI. kör,
Deák-utca 18. szám, Szombathy Károly
fényképész mellett.

Dániel A. József

cserépkályharaktára. Szabadka, VI.,
Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Deák István épület-műlakatos
és gépjavító üzlete
Szabadkán, Kállay Albert-utca, Prokesch-palota.
Elvállal épület-ajtók és ablakvasalást, rácsokat,
sirkereket, szivattyús kutakat, varrógépek és
kerékpárok szakszerű javítását, szobacsengők és
telefon bevezetést és javítást.

Fekete Dezső és Társai

Palatinus-Bartus, kőfaragó és szob-
rász Szabadka, I. kör, Deák-utca 68. sz.

Fekete, Temunovits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése.
Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefon-
szám 371. Legelősből bevásárlási forrás.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3.
Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85.
Telefonszám 381.

Fuszek M. utóda Amon Irma

virágcsarnoka. Szabadka, I. kör, Eg-
ressy-utca, a színház mellett.

Gál Péter dísztemetkezési váll-
lata. Szabadka, VI. kör,
Deák-utca 4. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör,
Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép-, kerékpár- és gramofon-keres-
kedése. Szabadka, Kazinczy-utca. Telefon 339.

Kövecz Erzsi női kalapárú.
Szabadka, VIII.
kör, Kossuth-utca 22. szám.

Kuthy György fiai

húscsarnoka. Szabadka, I. kör, Deák-
utca 64. szám.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő.
Szabadka, VI., Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Moldoványi József

dísztemetkezési vállalata. Szabad-
ka, VI. kör, Deák-utca 5.

Morvai Antal és Novák Mihály

motorerőre berendezett márvány-,
mozaik- és cementáru-gyára. Sza-
badka, (VIII. kör, Erzsébet-utca, a vasuti
indóházzal szemben).

Siflis Gyula

hentesáru-üzlete és füstöldéje.
Szabadka, VI. kör, Deák-utca 1-2.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-u. 3.

Sztipics Albert épület- és műlakatos.

Szabadka, VI. kör, Petőfi-
utca 80-ik szám (Dohány-féle ház).

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő.
Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Vukovits Gerő

norinbergi-, rövid-, díszmű-, női-
és uridivatáru-üzlet. Szabadka, I.,
Deák-utca, Vermes-féle házbán.